FEB 3 1922

Published and distributed under permit (No. 781), authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Jersey City, Jersey City, New Jersey. — By order of the President, A. S. BURLESON, Postmaster General.

СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ — РІК XXX. — Число 25. — Джерзи Ситі, Н. Дж., середа, 1. лютого, 1922. — VOL. XXX. — No. 25. — Jersey City, N. J., Wednesday, February 1, 1922. — THREE CENTS

СКЛАДАЙТЕ ПОЗИЧКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ ДЛЯ ЗДОБУТТЯ І ЗАКРІПЛЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТИ ГАЛИЦЬКОЇ ДЕРЖАВИ

ЗГОДА МЕЖИ КИТАЄМ ТА ЯПАНОМ ЩОДО ШАНТУНҐУ

ВАШІНҐТОН, 30. січня. — Япанці та Китайці мали вчора полагодити справу Шантунґа, котра займала їх від самого початку вашінґтонської межинародної конференції.

Основою згоди була пропозиція, яку зробив Китайцям кілька днів тому президент Гардинґ. Умова вже має бути вистилізована як найскорше і предложена до остаточного приняття представниками обох держав.

Рівночасно доносять, що комісія конференції для морських справ уже виготовила остаточний текст угоди держав щодо зменчення морських зоружень і що він буде скоро предложений перед повним засіданнєм конференції.

НОВИЙ ІМІҐРАЦІЙНИЙ ПРОЄКТ.

ВАШІНҐТОН, 30. січня. — Ласкер, предсідатель так званої Мореплавної Ради, зізнаючи нині перед іміґраційним комітетом палати послів, заявив, що на його думку конґрес повиненби ухвалити закон, щоби що найменче половина іміґрантів, які мають право приїздити до Америки на основі послідних законів, приїдила на американських кораблях.

Над проєктом вивязалася перед комітетом довша дискусія, в котрій брали участь межи иншими Андрю Фюрусет, голова Американської Юнії Моряків, котрий кілька місяців тому провадив страйк моряків та Гасбенд, головний комішенер іміґрації.

Покищо ще не постановлено нічого в тім згляді, бо комітет ще не виробив собі про справу докладної опінії.

СЛІДСТВО НАД ТЕАТРАЛЬНИМ НЕЩАСТЄМ.

ВАШІНҐТОН, 30. січня. — З усіх сторін заповідають урядові слідства над величезною катастрофою у вашінґтонськім театрі Никербокер, котрий коштував життє тільки людських жертв.

Межи иншим заповідають слідство: урядники округа Колумбія, провідники палати послів та провідники сенату, федеральний суд та судовий лікар („коронер"). В палаті послів та сенаті уже внесено резолюції, домагаючіся широкого слідства над будівельними законами, обовязуючими в Дистрикті Колумбія. (Сі закони ухвалює конґрес). Велика лава присяжних суддів уже оглядала руїни театру, зачинаючи в той спосіб офіціяльно судовий дослід в справі котастрофи.

Офіціяльна поліційна ліста убитих підчас театральної катастрофи має 95 імен. Се стверджені імена 94 осіб, котрих тіла забрано з театру. Одна людина померла опісля в одному шпитали. Декотрі місцеві ґазети подали, що число убитих значно більше; декотрі навіть поміщали в списі імена, котрих ніяк не можна було ствердити. Так, приміром, на списі у одній ґазеті появилося імя одної жінки, котра від кількох днів лежить дома хора і через те в театрі навіть бути не могла.

ПРОТЕСТАНТСЬКІ ЦЕРКВИ РАДЯТЬСЯ НАД ОРҐАНІЗАЦІЄЮ ПРОТИ БЕЗРОБІТТЯ.

НЮ ЙОРК, 30. січня. — Так звана Нюйорська Федерація Церков, до котрої запрошено усі протестантські церкви, відбула нині конференцію, на котрій застановлялася над справою безробіття. Ряд бесідників виступав за отвореннєм бюра посередництва праці, веденого церквами.

МЕКСИКАНСЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ ОСТЕРІГАЄ АМЕРИКАНЦІВ ПЕРЕД ЗАТІЯМИ ПРОТИ МЕКСИКА.

МЕКСИКО, Мексико, 30. січня. — Мексиканський президент Обреґон видав нині публичну осторогу до Американців, щоби вони не робили ніяких затій проти цілости та спокою мексиканської републики.

Обреґон заявив, що мексиканському урядови відомо про кілька спроб викликати замішання та революцію в Мексико. На чолі змов стоять Американці. Мексиканський уряд знає про них, і Обреґон остерігає Американців, що у відповідну хвилю уряд виступить проти заговірників.

ВІДКРИТО ЗВІЗДУ.

ШІКАҐО, 30. січня. — Професор Евдін Б. Фрост, голова відділу астрономії на шікаґовськім університеті, відкрив нову мандрівну звізду. Має вона виглядати як мала комета (хвостата звізда) і має вона обертатися довкола планети Сатурна, тоді як другі мандрівні звізди (звані звичайно в науці астероіди або планетоіди) обертаються межи дорогами звізд Марса та Юпітера.

ҐОМПЕРС ПРОТИ ЗЕЛІЗНИЧОГО ТРИБУНАЛУ.

НЮ ЙОРК, 30. січня. — Підчас банкету товариства Нешенел Сивик Федерейшен прийшло межи Беном В. Гупером, головою Зелізничої Робітничої Ради, та Самуельом Ґомперсом, головою Американської Федерації Праці, до суперечки за Зелізничу Раду. Гупер підносив службу такого урядового тіла, що має на ціли запобігати страйкам та локавтам, та відповідними карами примушувати так робітників як і підприємців повинуватися своїм приказам. Проти сього виступив Ґомперс, заявляючи, що давати комунебудь власть примушувати робітників карами іти на роботу значить позбавляти робітників свободи і що робітники на се ніколи не пристануть.

ВІЧЕ В НЮ ЙОРКУ ДЛЯ ПОЛІТИЧНОЇ АКЦІЇ ДЛЯ РАТОВАННЯ ГАЛИЧИНИ.

В неділю, дня 29. січня, відбулася в Українськім Народнім Домі в Ню Йорку велике віче в справі допомоги політичній акції для вратовання Галичини з польської неволі. На вічу зібрано готівкою 2.110 долярів на закупно бондів Позички Національної Оборони. Кромі сього вічу здекляровану на сю ціль 225 долярів та зібрано на кошт пикетовання польської амбасади у Вашінґтоні суму 268 долярів.

МАЙНЕРСЬКЕ ЗНАННЄ ВРАТУВАЛО ЙОМУ ЖИТТЯ

Підчас катастрофи в Театрі Никербокер у Вашінґтоні, котрого дах завалився від великого тягару снігу, погребуючи під своїми руїнами понад сто людий, находився один В. Г. Морис, 63-літний майнер, котрий колись працював в копальнях вугля в Бакгейнон, в стейті Західна Верджінія. Він належав до немногих відвідачів театру, котрі вийшли з катастрофи цілі і неушкоджені. Своє спасеннє завдячує він майнерському інстиктови і знанню. Розповідає він, що сидів він на представленню на ґалерії, в осьмім ряді з переду. Підчас представлення почув він в стелі короткий луск, немовби щось урвалося. Голос сей був так подібний до тріскоту заломлюючогося суфіту у майні, що старий майнер в одну мить скочив на рівні ноги і зовсім інстинктовно побіг в гору до виходу. В його голові майнула думка: „Я ще вспію добігти до виходу, заким повала на мене звалиться". Як вже був на верху переходу межи рядами крісел, він поглянув назад себе в долину і побачив дириґента театральної капелі (банди), як він махав своєю батутою, якби нічого не було; з повали однак на нього спускалася скоро немовби невеличка біла хмара. Майнер ще сильнійше рушив вперед і за хвилю, як він уже був на дверох, за ним роздався оглушуючий стукіт повали, падаючої на балькон та партер. Від упадку суфіту повстав в театрі такий вітер, що він просто виніс його на вулицю. Він ще й нині не може забути капельмайстра з маленькою білою хмаркою, спадаючою на його голову.

КОЛЬОНІЗАЦІЯ УКРАЇНИ ГОЛОДНИМИ МОСКАЛЯМИ

„Вісти" з дня 25 листопаду повідомляють: „Цими днями до Чернигова прибуло з Надволжа 550 біженців".

СНІГ ВРАТУВАВ ЖИТТЯ.

Завдяки снігови уникнув смерти Йосиф Лібескінд, почтар в Пайн Брук, в стейті Ню Джерзі. Вибрався він в неділю в гостину до своїх кревних. Постановив піти направці через гору. Вітер змів весь сніг з верха гори, але вигладив цілу її поверхню. Почтар пробирався уважно по ховзкій горі, коли його нога поховзнулася і він покотився по збочи гори. Він старався задержатися, але місто сього, чим далі, тим скорше падав. Яких сто стіп понизче того місця, де він впав, гора кінчилася наглим заломом, творячи скалисте урвище. Почтар долетів до нього в повнім розгоні і полетів почерез край урвища у пропасть яких 80 стіп глибоку. Він був певний, що для його життя ратунку нема. Але буря власне в тому місци зібрала весь сніг, здутий з гори. Почтар упав на снігову масу, може 15 стіп глибоку. Упадок йому не пошкодив; лише від нього він забився глибоко в сніг.

Дорогою переходив один його сусід і бачив, як він падав з гори і пропав в снігу. Він став кликати почтаря, але не міг докликатися. Він зараз метнувся до сусідних фармерів, і разом з ними пішов з лопатами відкопувати почтаря. За якийсь час добули почтаря, більше наляканого як потовченого. Коли сей прийшов трохи до себе, фармері завели його до дому, куди зараз покликано лікаря. Сей оглянув Лібескінда і ствердив, що він має болючі потовчення на тілі, але не є тяжко раненим.

НОВИЙ ЛІНЧ МУРИНА.

В той самий час, як американський конґрес занятий ухвалюваннєм закона проти лінчу (самосудів) Муринів, в місті Понтоток, в стейті Мезуре, злінчовано Мурина. Був се молодий двайцять-літний Бил Бел, котрого держано у вязниці під закидом, що він напастував білу женщину. В ночи напала на тюрму громада білих, перемогла сторожу вязниці, забрала Мурина, вивезла за місто і злінчувала його там.

СКОРОПАДСЬКИЙ І ПОВСТАННЯ

З Відня доносять: Перед самим вибухом повстання на Україні, у Берліні відбувся зїзд правих українських діячів. На зїзді здав звіт Скоропадський. Посилаючись на підтримку, яку йому дали російські добровольчі частини, він висловлювався дуже оптимістично відносно успіху своєї акції, яку має в проекті. Несподівано повстаннє зруйнувало всі пялни.

НА ПОМІЧ Т. СТАРУХОВИ.

Кількох нюйорських Українців зібрали на поміч Тимкови Старухови 23 доляри. На сю зложилися: Михайло Кацай 5 долярів, Микола Кацай 3 доляри, Яків Шевчук, Микита Шарик, Гринько Вогай і Семко Петрів по 2 доляри, а Яків Мандзій, Йосиф Кикіш, Павло Варениця, Іван Козак, Бенямін Гаммер, Микола Підгурецький, та Михайло Дихоновский по 1 долярови. Гроші вислано дня 23. грудня через банк Ледерера в Ню Йорку на руки дра. Михайла Західного в Козовій коло Бережан. (Ч.) посвідки 986).

РОДИНА З 5 ЛЮДИЙ В ОГНИ.

В неділю вечером занявся на Сорок-четвертій улиці в Бруклині, Ню Йорк, один три-поверховий будинок. В будинку було тоді в 12 його мешканнях коло 60 осіб. Ніхто ще не спав, і на перший оклик: „Огонь", всі стали спускатися на вулицю пожарними сходами. Лише одна родина, на третому поверсі не сходила. Се був сороклітний кравець Ґолдберґ і його родина з 4 осіб, котрі уже були поклалися спати. Він кликнув на свою жену, щоби вона помогла йому забрати діти. За хвилю маса народа, зібрана під горіючим домом, побачила Ґолдберґа з дитинною в руках, як він пробував вступити на пожарні сходи, котрі полумінь, бухаюча з долішнього поверха, огрівала до червоности. Він завагався на хвилю, а потім вернувся назад до комнати, котра тимчасом уже була розгорілася. Хоч полумінь попекла його руки, він вивів жінку з дітьми на пожарні сходи, котрими усі вийшли на дах, а звідти перебралися на сусідний дім. Там їх забрали пожарні сторожі і відставили до шпиталю. Лікарі забандужували усю родину, але вони так тяжко попарені, що лікарі сподіються, що більшість з них помре.

УКРАЇНСЬКИЙ КРУЖОК У ВАРШАВІ.

При союзі відродження народів бувшої Росії основано автономну українську секцію. Цілию ініціяторів секції є зближенне з тими Поляками, що інтересуються українським питаннєм. На загальних зборах сеї секції, які недавно відбулись, рішено дати ряд відчитів на тему нової української літератури, з історії українського руху в 1905—1921 р., з економіки України і т. д. Головою секції вибраний др. Лукасевич. До президії входять: О. Саліковський, Л. Чикаленко і П. Білинський. Секція числить 20 членів, в тому 7 Поляків, родом з України.

ПЕРШЕ ВСТУПНЕ ЗАСІДАННЄ ПОСТІЙНОГО МІЖНАРОДНЬОГО СУДУ СПРАВЕДЛИВОСТИ В ГАЗІ

ДНЯ 30. СІЧНЯ С. Р. ВІДБУЛОСЯ В ПАЛАТІ МИРА В СТОЛИЦІ ГОЛЯНДІЇ ОТВОРЕННЄ СВІТОВОГО СУДУ.

ГАҐА, столиця Голяндії, 30. січня. — На першому неформальному вступному засіданню Постійного Міжнароднього Суду Справедливости, яке відбулось тут нині в палаті мира, було присутних 9 судіїв з усіх 11 і двох додаткових.

Судія Др. Б. Г. С. Лодер (Голяндець) був тимчасовим президентом суду (до часу вибору президента).

Першим питаннєм до вирішення було, чи додаткові судії можуть брати участь у виборах. Внесеннє принято і двох додаткових судіїв, Румуна Деметрію Негулеско, і Китайця (Хінця) Чунґ-гуї Ванґа запрошено до участи.

Вибори будуть сеї пянтиці, 3. лютого с. р. Тимчасом др. Лодер буде сповняти обовязки президента.

Постановлено теж звернутись до Ліґи Народів, щоби постаралась о тимчасовий секретаріят для міжнароднього суду.

Перше публичне засіданнє суду назначено на 15. лютого.

Між присутними судіями були: Американець Джан Бессет Мур; Анґлієць лорд Финлей; Япанець Йорозу Ода; Бразилієць сенатор Руї Рарбоса; Еспанець Рафаель Альтаміра; Італіянець Діонісіо Анцільотті; Швайцарець Макс Губер і Француз Шарль Анре Вайс.

ВЕЧІР УКРАЇНСЬКИХ СТУДЕНТІВ.

БЕРЛІН, 14. січня. (Вл. кор. „Свободи"). — Вчора, дня 13. січня, тут відбувся великий вечір, улаштований Спілкою студентів Українців у Німеччині.

Вечір зібрав дуже богато гостей. Були видатні представники німецької науки й промисловости, заступники деяких чужоземних посольств і передівсім богато Українців, як тутешніх, так і приїзних. Уперше на цім вечері зійшлися представники всіх українських політичних напрямків, од крайніх правих до крайніх лівих. Поруч з бувшим ГЕТЬМАНОМ СКОРОПАДСЬКИМ можна було бачити українських большевиків із тутешньої совєтської місії. Навіть дружина „совєтсько-українського" посла ПАНІ АУСЕМ „ушанувала" вечір своєю присутностю. Це показує, що наша студентська молодь з її боротьбою і працею для України має на своїй стороні загальні симпатії, а може й те, що всі хотять притягнути на свою сторону її симпатії.

Сензацією вечера був иступ славного українського співака МОДЕСТА МЕНЦІНСЬКОГО, який спеціяльно для участи в цім вечері прибув із Кельну (Кольонії), де він співає в міській опері. Він проспівав кілька українських і німецьких пісень, які мали незвичайний успіх. Слухачі довго і з щирим захопленнєм вітали славного нашого артиста.

Вечір дав біля 30 тисяч марок чистого зиску.

ЛЄНІН ТЕЛЄҐРАФУЄ, ЩО ЇДЕ НА КОНФЕРЕНЦІЮ В ҐЕНУЇ.

РИМ, столиця Італії, 30. січня. — Московський премієр (голова совєта комісарів) Микола Лєнін (Володимир Улянов) прислав каблеграму до італійського правительства, що приїде на міжнародню економічну конференцію в Ґенуї.

ЛЄНІН ВЕЗЕ ДО ІТАЛІЇ 30 СЛУГ І 5 КУХАРІВ.

РИМ, столиця Італії, 30. січня. — Сюди прийшли вісти, що московський премієр Лєнін привезе зі собою на конференцію в Ґенуї 30 слуг і 5 кухарів.

В МОСКОВЩИНІ ГОЛОДУЮЧІ ЇДЯТЬ ТРУПІВ І ВБИВАЮТЬ ЖИВИХ ЛЮДИЙ.

ЛОНДОН, 30. січня. — Др. Фрідтйоф Нансен (Данець), котрий займається запомоговою акцією для Росії, сказав представникам тутешньої преси, що вже пізно ратувати Росію від голоду. Без огляду на те, що зробиться для сього ратунку, там вимруть міліони людий.

Він заявив, що в многих голодних сторонах Приволжа люди їдять трупів, а в Самарській губернії голодуючі зачинають взаїмно себе убивати.

ЯПОНСЬКИЙ НАРІД ПРОТИ ВЕЛИКИХ ВИДАТКІВ НА ВОЄННІ ПРИГОТОВАННЯ.

ТОКІО, столиця Японії, 25. січня. — Улиці міста Токіо є засипані летучками проти великих державних видатків на армію і воєнну фльоту.

ЗНОВА ЗОЛОТО В ЕВРОПІ.

БЕРЛІН, 13. січня. (Вл. кор. „Свободи"). — Відколи почалася війна, в Европі зникли з обігу золоті гроші. Нині, по семилітній перерві, вони знова зявились, і то в Швайцарії. Сталося це дякуючи дуже високому курсові швайцарської валюти. Швайцарський франк стоїть тепер порівнююче вище від американського доляра, бо до війни доляр коштував 5,18 шв. франків, а нині він коштує 5,10½ шв. фр.

Маючи отже найвищу валюту в світі, Швайцарія може собі тепер повзолити допустити до обігу золоті гроші й купувати нове золото, щоб робити з нього гроші.

Цікаво, що люде в останніх роках так одвикли від золотих грошей, що де-хто не хоче їх тепер братиг В перших днях, коли знова зявились золоті гроші, по швайцарських склепах виникало чимало непорозумінь на цім ґрунті.

ПОВІДОМЛЕННЄ.

Сим подається до загального відома, що Екзекутива У. Н. Союза, в увзглядненню численних домагань урядників відділових, з огляду на усталений звичай по відділах У. Н. Союза, в цій порі року приймати нових членів до організації за зменшену ціну вступного, ухвалила, що в місяцях СІЧНИ і ЛЮТІМ 1922 року буде прийматися НОВИХ ЧЛЕНІВ ДО У. Н. СОЮЗА ЗА ОПЛАТОЮ ТІЛЬКО 50 ЦЕНТІВ, ВСТУПНОГО.

ЗА ЕКЗЕКУТИВУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА:

ІВАН КАШТАНЮК, гол. рекорд. секретар.

Дано в Джерзи Сіти, Н. Дж. 28 грудня 1921 р.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА.	
Three cents the copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign ond Jersey City Rates.		В Джерзи Ситі і заграницею.	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ПОСТІЙНИЙ СУД МІЖНАРОДНЬОЇ СПРАВЕДЛИВОСТИ.

Дня 30. січня с. р. відбулося в Газі, столиці Голяндії, вступне отворенне світового суду, утвореного Лігою Народів, під назвою Постійний Суд Міжнародньої Справедливости.

Сей суд, коли він розвине вже як слід свою діяльність, може мати велике значінне для всіх держав і всіх народів світа.

Зокрема сей світовий суд може мати також велике значінне і для українського народу.

Сей суд має між іншим ОХОРОНЯТИ НАЦІОНАЛЬНІ МЕНЬШОСТИ В МІШАНИХ КРАЯХ. Українці правно не належать до жадних чужих держав, але їх насильством захоплено до чужих держав, іменно до Польщі, Румунії і Московщини. Вони там, як сказала Рада Ліґи Народів 23. лютого, 1921, про Українців галицьких, ані не належать ані не є національною меньшостю, а є трактовані гірше як національна меньшість.

Тепер повинні Українці видвигнути перед Постійний Суд Міжнародньої Справедливости справу нападу, забору і переслідувань українського народу в Галичині і на Буковині, а його вирішенне може дуже богато помогти українському народови в його боротьбі за визвіл з неволі.

ТАЄМНИЧІ АРЕШТОВАННЯ У ЛЬВОВІ.

ЗНОВ ШУКАЮТЬ ЗА УКРАЇНСЬКИМ УНІВЕРСИТЕТОМ.

БЕРЛІН, 9 І. (вл. кор. „Свободи"). Дня 4. січня телеґрафічна аґенція „Руспрес" подала таку телеґраму зі Львова:

„Львівська поліція перевела ревізію в Т-ві ім. Шевченка, а також у жіночій українській школі та в студентськім інтернаті. Ревізії, як подає „Ґазета Поранна", викрили істнуванне таємної української орґанізації культурно-просвітного характеру. Серед членів цеї орґанізації пороблено орешти".

На слідуючий день, дня 5. січня, аґенція „Дена" подала таку телеґраму з Варшави:

„Ґазета Варшавська" повідомляє, що львівська поліція викрила таємний український університет і арештувала частину професорів та слухачів".

У львівських українських часописях з тих днів не стояло про ці події ані слова. Тільки „Вперед" дня 4. січня подав, що в понеділок, дня 2. січня, арештовано у Львові двох українських студентів, ВАСИЛЯ КУЧАБСЬКОГО. Й ДМИТРА ПАЛІЇВА. Дня 5 .січня „Вперед" так саме коротко й сухо подав, що в вівторок, дня 3. січня, арештовано у Львові студента СТЕПАНА ТЕРЛЕЦЬКОГО. Про які-небудь ширші ревізії чи арештовання не стояло ані слова.

Аж в останнім числі варшавської „Української Трибуни" що-йно знаходимо таку замітку:

„Курер Поранни" зі Львова подає подробиці розкриття українського університету у Львові.

„Виклади відбувались кожен раз в іншому помешканню а для обережности виставлялись на дворі вартові. Одержавши точні відомости, поліція увійшла рівночасно до академічного дому на ул. Супинського, до жіночої школи на ул. Мохнацького і до Наукового товариства імени Шевченка на ул. Чарнецького. В жіночій школі відбувались виклади в трох салях. В одній салі поліція застала 27 слухачів без професора. В анатомічній салі було 81 студентів, які студіювали скелет.

„Уже два дні продовжується допит професорів таємного українського університету."

І знов про ці події не знаходимо в львівських українських часописях ані слова, ані натяку.

Що це: жарт польської цензури чи нова польська провокація?

ДАЛЬШІ ТАЄМНИЧІ АРЕШТОВАННЯ У ЛЬВОВІ.

БЕРЛІН, 13. І .(Вл. кор. „Свободи"). Загадкові арештовання й труси, які почались у Львові з кінцем минулого року ніби-то в справі таємного українського університету, тривають далі. Слідом за орештованнем, 3 українських студентів оноді знов АРЕШТОВАНО СТУДЕНТА ВАСИЛЯ ВЕРБОВОГО. І знов ульвівських українських часописях стрічаємо тільки ляконічну згадку про це арештованне, але ані слова про його причини і звязок з попередніми арештованнями чи зі справою університету.

Очевидно, що це все штуки польської цензури. Наскільки ту цензуру тепер заострено, видно з того, що звичайна українська картка зі Львова до Берліну йде 11 днів, тоді як за 11 днів до Берліну доходить американська почта! Як та цензура усердствує, видно ще з такої приписки до огляду українського життя в різдянім числі „Впереду":

„ПРО АМЕРИКУ І КАНАДУ НІЧОГО НЕ ЗНАЄМО, БО ЦЕНЗУРА НЕ ДОПУСКАЄ ДО НАС НІОДНОГО ТАМОШНЬОГО УКРАЇНСЬКОГО ЧАСОПИСУ".

ГРОШІ НА БОНДИ

ПОЗИЧКИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ НАЛЕЖИТЬ СЛАТИ НА АДРЕСУ:
DIPLOMATIC REPRESENTATIVE OF GALICIA (2nd Dep.)
1901 COLUMBIA ROAD, N. W., WASHINGTON, D. C.
ТА ПОДАТИ ІМЯ І АДРЕСУ. БОНДИ ВИСТАВЛЕНІ НА 5, 10, 25, 50 ТА 100 ДОЛЯРІВ.

УКРАЇНСЬКИЙ ВІЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ І УКРАЇНСЬКЕ СТУДЕНТСТВО В ПРАЗІ.

(Від власного кореспондента).

В свій час писав я Вам докладно про Український Вільний Університет, про його перенесенне з Відня, до Праги і про його святочне отворенне в Празі. Тепер хочу написати Вам знов дещо про його діяльність з того, що 15. грудня розпочалися в Українськім Вільнім Університеті Різдвяні вакації. Отже Університет має за собою два місяці діяльности.

Як уже знаєте, Український Вільний Університет, се самостійна установа, утворена українськими університетськими професорами. Вона управляє сама собою на основі свого статута. Вона іменує дальших професорів і доцентів і так постійно розвивається. Вона буде переводити всі університетські іспити і надавати університетські степені, які очевидно поки-що будуть мати тільки моральне значінне, але з часом, коли на українських землях буде українська державна влада, одержать повне державне признанне. Університет очевидно робити-ме заходи, щоб його степені признавали також инші держави.

Відношенне чеського правительства до Українського Вільного Університету таке, що чеське правительство згодилося, щоб Університет вибрав собі за осідок Прагу і тут розвивав свою діяльність. Державний чеський університет в Празі поставився до Українського Вільного Університету дуже прихильно і відступив йому потрібні салі й наукові установи, так, що Український Вільний Університет розвиває свою діяльність в будинках чеського державного університету.

Українське студентство, яке вчиться в чеськім державнім університеті, в чеській державній політехніці та инших висших чеських школах в Празі в поважнім числі понад 800 осіб, зустріло перенесенне Українського Вільного Університету до Праги з великою прихильністю. Хоч українські студенти — як сказано — вчаться перше всего в чеських висших школах, одначе ходять вони дуже пильно також на виклади Українського Вільного Університету. Особливо на викладах про Україну (українська мова, література, історія, ґеоґрафія, право і т. д.) великі викладові салі повні студентів.

На жаль не всі професори й доценти, які були запрошені взяти участь в діяльности Українського Вільного Університету, прибули до Праги. Деякі з них не могли прибути ізза недуги, инші відмовилися ізза инших занять.

Виклади розпочали отсі професори і доценти:

На **фільософічнім** виділі: проф. Дмитро Антонович (мистецтво), проф. др. Іван Горбачевський (фізика), проф. Дмитро Дорошенко (українська історія), проф. др. Олександер Колесса (українська мова й література), проф. др. Степан Рудницький (українська ґеоґрафія), проф. др. Микола Сабат (старинне мистецтво), проф. др. Степан Смаль-Стоцький (українська мова й література), доцент др. Іван Мірчук (фільософія).

На **правничів** відділі: проф. др. Степан Дністрянський (загальна наука права і право цивільне), проф. др. Михайло Лозинський (історія української політичної думки, нове українське державне право і міжнародне право), проф. др. Володимир Старосольський (державне право), доцент Кость Лоський (римське право).

Сенат Українського Вільного Університету старається, наскільки на се позволять матеріяльні засоби, постійно доповнювати Університет новими науковими силами. І так доси запросив він отсі нові сили: кубанського Українця Щербину на професора статистики, Придніпрянця Ростислава Лащенка, який був професором Українського Народнього Університету в Київі, на доцента історії українського права, Придніпрянця д-ра Бориса Матюшенка на доцента соціяльної гіґієни, Придніпрянця Олександра Мицюка, який був професором Українського Народнього Університету в Київі, на доценти економічної політики. Лащенко викладав уже перед Різдвяними святами; инші зачнуть викладати по святах.

Матеріяльне істнуванне Українського Вільного Університету в Празі опирається поки-що на прихильности чеських кругів. З огляду на те, що в однім українськім часописі була появилася відомість, нібито на Університет витрачуються українські народні гроші, які на думку того часопису могли би бути кориснійше ужиті, треба з натиском ствердити, що на діяльність Українського Університету в Празі з українських народніх гроший не видано досі ані сотика. Сенат Університету, головно завдяки заходам ректора Колесси, умів позискати прихильність чеських кругів, які поки-що уможливили матеріяльне істнуванне Університету.

Говорячи про се, зверну увагу на поклик редакції „Свободи", поміщений в числі 274-тім з 25-го падолиста 1921. Редакція „Свободи", подаючи відозву Українського Громадського Комітету в Празі, який звертається до українського громадянства з покликом складати датки на потреби Українців в Чехо-Словаччині, — додає від себе, щоби також датки на потреби Українського Вільного Університету висилати до Українського Громадського Комітету в Празі.

З огляду на се хочу звернути увагу американських Земляків, що **Український Вільний Університет в Празі є окрема самостійна інституція, яка сама завідує своїми фондами.** І тому, коли хто з американських Земляків хотів би прийти Українському Вільному Університетови з матеріяльною допомогою, **то гроші на сю ціль треба присилати просто до Українського Вільного Університету.**

Український Вільний Університет має своє бакове конто в банку „Жівностенска Банка" в Празі і тому гроші треба висилати до сього банку з допискою, що вони висилаються на конто: Dr. Alexander Kolessa, Rektorat Ukrainske Volne University.

Не патребую додавати, що датки американських Земляків Українському Вільному Університетови дуже придадуться. Не пишу про се ширше, бо в сій справі Сенат Укр. Вільного Університету звернувся до американських Земляків через їх орґанізації й часописи з окремою відозвою. Зазначу тільки, що ті матеріяльні засоби, якими поки-що розпоряджає Університет завдяки прихильности чеських кругів, не такі великі й певні, щоб вистали на всі потреби Університету.

Одною з найважнійших справ, які має на увазі сенат Українського Вільного Університету, є **запевненне матеріяльної допомоги українському студентству, переважно члени студентству.** Відома річ, що наше студентство, переважно члени українських армій, не має власних матеріяльних засобів ані не може їх дістати з дому, від своїх близьких, які самі живуть в нужді під ворожим ярмом.

В сім шкільнім році утворено в Празі окремий Чесько-Український Комітет, який має занятися справою матеріяльної допомоги для українського студентства. Сей Комітет складається з представників чеських і українських професорів, чеських і українських студентів і „Українського Громадського Комітету". Головою Комітету є професор чеського університету Бідло. Сей Комітет одержав з чеських кругів фонди, якими заспокоює найконечнійші потреби українського студентства. Коли-б Ви, американські Браття, причинилися до збільшення сих фондів, весь український нарід тямити-ме Вам сю поміч для виховання українського молодого покоління.

В кінці зазначу, що після Різдвяних вакацій виклади в Українськім Університеті починаються 16. січня.

Гайдельберг, 26. грудня 1921.

Др. Михайло Лозинський.

Богдан Лепкий.

ТАМ НАД ТИХОЮ ДОЛИНОЮ.

Там над тихою долиною,
Над батьківською хатиною
Думка моя літає пташиною.

До віконечка приглядається,
В блесках сонечка купається,
У минуле своє повертається.

В огороді до стежечки кожної,
На шляху до верби придорожної
Молитви шепотить побожнії.

Благословить годину поранню
І зірницю на небі останню
Й кожну днину прожиту в коханню.

УКРАЇНСЬКІ ВІСТИ.

Фонд Олександра Борковського.

Від дир. д-ра Степана Федака одержало Українське Педаґоґічне Товариство у Львові письмо такого змісту: „До Українського Педаґоґічного Товариства у Львові. Для вшанування памяти бл. п. Олександра Борковського прошу заініціювати утворенне фонду імени Олександра Борковського на видавництво підручників для українських середніх шкіл. Заряджую висилку Вам з того конта суми 5,000 мк. і кличу всіх бувших учеників Покійного, щоби пійшли за моїм прикладом. Львів, 4. грудня 1921. Тюрма окруж. карного суду, ул. Баторія ч. 3, келія ч. 17. — **Др. Степан Федак".**

Українське Товариство Педаґоґічне, принимаючи сей дар, сподівається, що за сим голосом пійдуть усі ученики Покійного. Гроші висилати на кн. щадн. ч. 6320 Краєвого Союза Кредитового, Львів, Ринок ч. 10, — У Львові, дня 12. грудня 1921 р.

Головна Управа УПТ.

Нова жертва проф. Олександра Мишуги.

Відомий український меценат і славний артист проф. Олександра Мишуга переслав до особистої розпорядимости підписаних при нагоді пересилки передлати на „Український Прапор" квоту 4,925. німецьких марок. Підписані рішили, що найбільш потребуючі є тепер сироти по українських героях Галицької Армії і вислали сю квоту дня 21. грудня, 1921, для українських воєнних сиріт на руки о. Лициняка у Львові (через віденський „Лендербанк" до „Дністра"). Жертводавцеви, що постійно такий чуткий на всі нещастя і потреби свого народу, складаємо отсим найщирійшу подяку іменем нещасних сиріт. У Відні, 21. грудня, 1921. Др. Осип Назарук, Іван Німчук.

Чупринка таки розстріляний.

Віденська ґазета „Український Прапор" одержала від особисто знайомого галицького Стрільця, що приїхав сими днями до Відня, катеґоричне запевненне, що відомого поета Грицька Чупринку большевики таки розстріляли в Києві разом з кількадесятьма іншими Українцями. Тодіж розстріляно кількох Галичан, як Івана Андруха, Залужного й інших.

Українська капеля в Еспанії.

Дириґент українського хору ім. Леонтовича, що тепер гостює в Еспанії, на одному з останніх концертів був запрошений до льожі королевої, яка мала з ним розмову про українську пісню; вітала його за гарне її виконанне і бажала дальших успіхів.

До реформи на Прикарпатській Україні.

З Праги доносять, що чеський уряд має намір орґанізувати анкету про становище на Прикарпатській Україні, де мають бути доконані серіозні зміни в політичному й економічному життю.

В звязку з тим премієр-міністер др. Бенеш має відвідати Прикарпатську Україну й Словаччину.

Курси неписменних в Ужгороді.

Т-во „Просвіта" в Ужгороді, столиці Угорської України, розіслало по всіх громадах Прикарпатської України відозву з закликом орґанізувати курси для неписьменних. Т-во „Просвіта", подбало також про матеріяльне забезпеченне таких курсів. До відозви додано ілюстрації артиста-маляра Й. Бокшая.

Зїзд українських студентів у Варшаві.

У Варшаві відбувся в днях 18—22 грудня, 1921, зїзд представників українських студентських орґанізацій (придніпрянських) в Польщі. На зїзді порушено богато питань орґанізаційних та економічного характеру.

ПРОСЬБА ДО ДЖЕРЗИСІТСЬКИХ УКРАЇНЦІВ.

Музична Банда ім. Остапа Нижанковського з Українського Народного Дому в Джерзи Сіти (на горі міста) уладжує в суботу, 18. лютого б. р., о годині 6-тій вечер, ВЕЛИКИЙ БАЛЬ в гали „Одд Феловс", Берґен сквер, Джерзи Сіти, Н. Дж. 23-25

Проситься всі місцеві товариства, щоби в той день не уладжували в себе ніяких забав. — КОМІТЕТ.

Від хати до хати. — З рук до рук.

ДЕСЯТЬ ЗАПОВІДИЙ ДЛЯ ГАЛИЦЬКИХ УКРАЇНЦІВ.

Я Богом від віків дана Тобі Земля твоя, український народе, плодами богата, красою роскішна, яка годує Тебе з поконвіку, кличу до Тебе: **Борони моєї волі від ляцького ката!**

1. — Не знай і не шукай, український народе іншої країни, крім мене України, яку маєш любити і боронити до загину а благословенство твоїх дітий і внуків осолодять Тобі теперішне гірке життє і молитвою Ангела літати буде над твоїм гробом.

2. — Не дай безкарно видерти собі ні клаптика Твоєї рідної землі ляцькому кольоністови, землі насиченої кровавим потом Твоїх дідів і синів, сльозами материй, дончок і дітий, свідка Твоїх радощів і горя, найкращої перлини в Божім світі, по яку посягає злодійська рука Ляха.

3. — Памятай, що маєш любити і до останньої каплі крови боронити волі своєї землі, український народе, як скарбу Богом Тобі наділеного, щоби ніодна ляцька злочинна нога не ступала по скибах, ораних Твоїми дідами і тобою; щоби ніодно захланне око Ляха не зневажило святих могил твоїх братів і синів, що впали за волю; щоб ніодин ворожий звук не сквернив святої молитви Твоїх діточок, що благословити Тебе будуть за оборону рідної Галичини від мазурських Татар.

4. — Шануй і кровю борони як матір і батька свою волю, український народе; волю Твоєї землі шануй і кровю борони своєї прадідної віри і святої церкви та держись її до загину, а побореш Ляхів; заживеш щасливо зі своєю ріднею і ніодин ворог не зможе витиснути Тебе з твого орлиного гнізда.

5. — Убий Ляха наїзника на кождому місці і при кождій нагоді, але осторожно, щоби Тебе не викрили. Орґанізуйся до великого, всенароднього повстання, щоби раз на все вибити Ляхів із Східної Галичини, і щоби запанувала свобода і щастє для українського народа!

6. — Не продавай рідної землі в ляцькі руки і не шукай щастя за морями, ні по далеких чужинах, бо я, Твоя земля, така богата і так богато маю скарбів у собі, як ніодна друга земля у світі!

7. — Не пускай Ляхів на Твоє обістє, український народе, бо вони, залицятись будуть до Твоїх дочок і потурчать Твоїх дітий і внуків!

8. — Ні хвилинки не завагайся вхопити ніж, сокиру, чи кріс на Ляха і боронити Твоїх прав, український народе, до Твоєї землі, бо байдужність гріх гірший як чужоложство!

9. — Не пожадай чужого, але свого борони перед Ляхом до останнього віддиху, а умираючи перекажи дітям Твоїм, щоби вступили в Твої сліди і не жалували ні майна ні крови в обороні рідної землі!

10. — Говорю Тобі, воля Твоєї рідної Східної Галичини, український народе, в Твоїх руках! Протри очі! Запали своє серце! Вставай до боротьби за рідну землю! Бо станеш колись перед суд Божий і запитають Тебе, що Ти зробив, щоби оборонити Східну Галичину від Ляхів? А Твої браття і сини, що тепер в могилах, спитають Тебе: Як ти пімстив наші сльози, нашу кров, наші кривди і нашу смерть? — І яка буде Твоя відповідь?

Замітка. — Сі заповіди одержав один Українець в Перт-Ембой, Н. Дж., і прислав нам з просьбою о поміщенне у „Свободі", додаючи, що сі заповіди годі Українцям оголосити друком в Галичині, то бодай нехай будуть оголошені друком в Америці.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ҐАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЄ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — СЕ СИЛА. — ПИШІТЬ ПО ЦІННИК КНИЖОК ДО ДРУКАРНІ „СВОБОДИ" 83 ГРАНД СТРІТ. ДЖЕРЗИ СИТІ Н. ДЖ.

ВЛАСНЕ ДЛЯ ВАС, ШАНОВНИЙ ЧИТАЧУ,

що не купили ще бонда Позички, або купили за дуже малу суму, призначили ми сей купон.

Коли Ви дійсно любите рідну землю; коли Ви не голословний патріот, а людина в почуванню, слові і ділі з дійсно українською душею ісерцем українським, так чого-ж Вам ще думати? Пійдіть за приміром многих тисяч Ваших братів та

ВИПОВНІТЬ ЦЮ КАРТКУ І ВИШЛІТЬ ЇЇ ВРАЗ З ГРІШМИ (МОНІОРДЕРОМ, АБО ЧЕКОМ) ЩЕ СЕГОДНЯ.

DIPLOMATIC REPRESENTATIVE OF GALICIA, Dept. 2,
1901 Columbia Road, N. W. Washington, D. C.

П. Т. З отсею карткою посилаю на Ваші руки суму $....00, словами ..... долярів як позичку Галицькій Державі. Гроші ці мають бути вжиті Галицьким Урядом, якого головою є Др. Евген Петрушевич, на борбу за визволення Галичини зпід польського панування. Бонд (запис довжний) прошу прислати мені на такий адрес:

_____
_____
_____

ПОЗИЧКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ ПІДПИСАЛИ:

(Подаємо в такім порядку як приходять зголошення).

ч. 946

З перевозу з пятьох перших списків $63,837

1) З громади Юткіч, Н. Й., через п. В. Лисогіра 30

Зложили:

Кравецький Николай 10
Слободзян Михайло 10
Клачко Яким 5
Малійський Василь 5
2) Савка Крицький, Нью Йорк Сіті, через Ам. Укр. Еясенлідж 20
3) Л. Дзюба, Бетл Крік, Міш. 10
4) З громади Спринг Велі, Н. Й., через п. К. Ількова.

Зложили:

Роговський Йосиф 25
Роговський Константин 5
Ілько Константин 5
Бреда Іван 5
5) З громади Міліанолис, Мінн., через п. Н. Грубриниа 100

Зложили:

Парій Петро 25
Вонс Петро 20
Рефцько Василь 10
Канюк Михайл 10
Козак Олекса 5
Степанчак Юлія 5
Щербій Яким 5
Михальчишин Дмитро 5
Кесьличин Теодор 5
Шабатура Павло 5
Міс Берта Кацко 5
6) Кривецький Олекса, Вілтон, Н.Д., через п. М. Савіцького 25
7) Бр. св. Івана Хрестителя, від. 52, Лоовел, Масс., через п. І. Затонського 10
8) З громади Геновер, Рон Стейвен, Па., через п. М. Пазрін 405

Зложили:

Відділ 29 У. Н. Союза 50
Сторожка Тимко 20
Від. 31 Провидіння 25
Гриненко Ніколай 25
Маницак Іван 25
Ковалевич Семеон 25
Галайда Григорій 25
Сивулин Іван 20
Герич Йосиф 10
Святко Теодор 10
Михайлішин Григорій 10
Чорний Іван 10
Гриненко Іван 10
Вербішьох Іван 10
Хіман Евстахій 10
Хромчак Андрій 5
Петрочко Михайло 5
Здирко Петро 5
Гудик Тимко 5
Грозко Анастазія 5
Радко Теодор (Мих.) 5
Судя Михайло 5
Кобіля Іван 5
Трояндрилик Теодор 5
Трояндрилик Дмитро 5
Рудавський Петро 5
Пінда Теодор 5
Бырна Лешко 5
Ліко Іван 5
Радко Теодор (Вас.) 5
Савка Ілько 5
Кундрат Йосиф 5
Сигеи Косма 5
Моряк Стефан 5
Федак *Василь 5
Стерника Семеон 5
Лешко Іван 5
Шафран Семеон 5
Стемніцька Пелягія 5
9) З Української Греко Православної Церковної Громади в Трентон, Н. Дж., через о. В. Каськова 200

Зложили:

о. Володимир Каськів 10
Кушнір Василь 10
Расій Василь 10
Зборовський Стефан 10
Кендя Петро 10
Юшкевич Осип і Марія 10
Костирка Мих. і Йоанна 10
Калат Іван 10
Мартинів Стефан 10
Гринкевич Григорій 10
Бойкевич Антін 10
Сойка Іван 10
Сказольний Михаіл 10
Нюкала Николай 10
Максимів Михаіл 10
Максимів Михаіл 10
Муляр Ігнатій 10
Лецкух Павло 10
Бородайкевич Іван 5
Паложий Михаіл 5
Єдлішський Петро 5
Юзва Василь 5
Заблоцький Лука 5
Гетьманський Андрій 5
10) Церков св. Ап. Петра і Павла в Гренвіл, Н. Й., через о. І. Велигорського 10
11) З громади Гемонд, Інд., через п. В. Курпелю 45

Зложили:

Донаж Николай 10
Тимійський Теодор 25
Галабудник Кирило 10
12) Тимко Павло (син Івана), Едемз, Масс. 5
13) З громади Трентон, Н. Дж., через п. П. Стадника. 15

Зложили:

Стадник Павло 10
Петришин Олекса 5
14) З громади Йонгстан, О., через п. І. Павловського. 85

Зложили:

Проточний Йосиф 10
Савчик Григорій 10
Дубас Іван 10
Пристоп Юрій 10
Присідінський Юрій 10
Ференц Григорій 10
Кренціпрох Гаврило 10
Бакіш Петро 5
Дригуш Василь 5
Мигиць Іван 5
15) З громади Скрентон, Па., через п. С. Пелеха 1.225

Зложили:

о. Димитрій Хомяк 50
Босак Михаіл 50
Хавтур Николай 50
Курняко Іван 10
Бр. Найсвятійших Таїн 25
Тов. Співацьке Боян 25
Дочин Петро 25
Яремків Володимир 10
Відділ 162 У. Н. Союза 25
Урманець Фтома 25
Сенькін Гриць 25
Гтух Максим 25
Мондлак Олекса 25
Зінык Андрій 20
Белегай Николай 25
Хомчак Василь 25
Др. М. Н. Таній 25
Крайківський Юрій 15
Пелех Симеон 10
Маслак Николай 10
Тарас Іван 10
Боянович Николай 10
Макута Іван 10
Стельмах Василь 10
Попіль Іван 10
Федунин Андрій 10
Мирко Дмитро 10
Дучак Петро 10
Дмитрик Стефан 10
Кирик Андрій 10
Москалик Семеон 10
Чабранюк Тимофтей 10
Перлин Ян 10
Бейко Яків 10
Волощук Михаіл 10
Запотичний Онуфрій 10
Ільчишин Теодор 10
Гоменчук Ілько 10
Палащук Теодор 10
Кузів Стах 10
Федишьский Михаіл 10
Відділ 123 У. Н. Союза 10
Волощук Кирило 10
Булик Ілько 10
Булик Ілько 10
Брилзін Михайло 10
Будник Панько 10
Малярь Григорій 10
Яремкевич Михаіл 5
Тріч Григорій 5
Солян Василь 5
Бомба Кость 5
Міліш Ілько 5
Коритний Йосиф 10
Калінський Михаіл 10
Данілів Іван 5
Ільчишин Іван 5
Хомінський Іван 5
Сенчук Теодор 5
Дучак Михаіл 5
Бучковичі Олекса 5
Николайпак Тимко 5
Рубльовський Роман 5
Кованюк Демко 5
Дякуе Николай Іванців 5
Кузьмин Никита 5
Михайлів Дмитро 5
Ковпак Юрко 5
Задолинінний Петро 5
Медвідь Стефан 5
Свачій Йосиф 5
Юнко Григорій 5
Єней Ілько 5
Мидик Михайло 5
Дуда Яцько 5
Заїк Михаіл 10
Коцюпка Михайло 5
Мурашко Теодор 5
Грусилик Василь 5
Підух Павло 5
Шереметя Дмитро 10
Трудний Стах 5
Кривінь Стах 5
Борлун Гриць 5
Яцун Дмитро 5
Тимінда Василь 5
Корбинич Ілія 5
Шиманська Марія 5
Грекo-кат. Церков св. Вол. 155
Самуляк Іван 10
Снайчук Анна 15
Хтей Єфрозина 5
Кавадлр Михайло моя. 5
Семак Семен 5
Леськівни Володимир 5
Яремчук Василь 5
Кіраль Петро 5
Бумбак Ілько 5
Крущько Петро 5
Гудимка Николай 50
о. Денис Кульматицький. 100
Перожак Василь 50
Крупяк Василь 50
Сидорович Іван 25
Вороновський Гриць 25
Стойківець Евстахій 25
Гринда Гриць 25
Кушка Стефан 25
Форостій Василь 25
Сподлайкевич Йосиф 25
Прищілівський Стефан 25
Цьопик Григорій 25
Цьопик Доміника 25
Кушка Теодор 25
Дідур Кость 25
Кілини Омелян 25
Дісик Іван 25
Яковенко Йосиф 25
Бр. св. О. Николая 25
Пристасвський Петро 25
Гах Михайло 25
Бурштинський Евстахій 25
Кметик Михайло 15
Сестр. Нел. Зач. Пресвятої Богородиці 10
Канур Лука 15
Плотиця Григорій 15
Долинявка Михайло 10
Макух Онуфрій 10
Дубас Дмитро 10
Вітровий Михайло 10
Була Ілько 5
Боднар Стефан 10

(Конець буде).

СУД ІСТОРІЇ.

(З берлінського „Укр. Слова").

Як не дивитись на той божевільний танець життя і смерти, який зовемо світовою війною 1914—1918, один ясний промінь між її наслідками не може бути заперечений. Маю на думці пробудження загальнолюдської совісти, і видвигнене нею питанне про те, хто саме винуватий у сьому планетарному нещасті; з чим іменем звязана відповідальність за море крови, гори руїн і поворотну хвилю середньовічного варварства.

Сей голос совісти прокинувся був ще до кінця війни і задяки йому в умовах версайського мира знайшовся прославлений артикул про загальну вину Німеччини й особисту Вільгельма II, який за се мав відповісти перед окремим судом, зложеним переможцями. Як знаемо, відмова Голяндії видати бувшого цісаря звела, формально, сю постанову нівець, одначе історична совість не збилась із шляху сим фарисейським глумом над ідеєю справедливости, який односторонним диктатом вже згори засуджував повалюваного на землю політичного противника. Що більше, незабаром стало всім ясно, що згаданий артикул версайського мира не мав нічого іншого на меті, як саме покласти конець дальшому слідству за винуватцями і по змозі, відвести людську увагу від свого неприємного питання.

Та покинута благорозумно урядовими сферами справа була зараз же піднята громадськими політиками й публіцистами. Появилася ціла світ-величесна сила документів, „відкрить", і памфлетів — в усякім напрямах — про походженне війни і відповідальність поодиноких осіб та гуртів. Вкінці ціла справа почала переходити з рук інтересованих сфер і національно-політичною пристрастю напоєних, ненависною або любовю кермованих політиків та публіцистів, у едино компетентні руки: безсторонніх, історичних дослідників.

„Наукова комісія для розслідування причин світової війни", така складається з компетентних учених із нейтральних країв і мала, кількох днів тому назад, перші установчі збори у Христіянії — се новий і заразом вже безпечний шлях, який поведе до відкрпття обективної правди, наскільки вона з людських обставинах можлива. Остаточний вислід комісійних праць, очевидно, ще далекий, хоч уже сьогодня можна сказати, що він буде далеко не такий, який хотіла накинути світові мирова конференція в Парижі, по диктату Клемансо, Лойда Джорджа і Вилсона, що на суд будуть покликані ще й інші держави окрім Німеччини та її бувших союзників; ще й інші особи окрім Вільгельма II., між ними й такі, які у своїй нетактовности накладають на себе різні жреців історичної справедливости.

Оголошені досі передвоєнні документи з німецьких, австрійських, російських і бельгійських державних архівів, оправдують уповні таке поширене процесу. Одинока перепона в напрямі закінчення слідства покищо у тому, що французький, британський, італійський і сербські архіви все ще закриті... Що в сих місцях ховається дещо сенсаційне, про се вже не може бути сумніву. Не даром у самій же Франції почався минулого року рух в тому напрямі, щоб висвітлити ролю бувшого президента державн Р. Пуанкаре в генезі війни та вже сьогодня довів до того, що він шораз більше пересувається з лави прокурятора на лаву обжалованих.

Газета „Берлінер Тагеблят" принесла довшу передовицю ред. Т. Вольфа п. н. „Афера Пуанкаре". Кілька документів. Донесення російського посла в Парижі Ізвольського, з рр. 1912—1914, які збільшують сильно, дотеперішній матеріял, обтяжаючий бувшого президента і теперішнього голову французького шовінізму. Пуанкаре. Ізвольський, якого смерть увільнила від суду сучасників за очевидно дуже визначну участь у передвоєнній лабораторії, просто приписує дуже симпатичному другу міністрови, згодом президентови, одну тільки журбу: **що Росія може не спровокувати війни або не дати себе спровокувати до неї...**

Тут не місце для докладнійшого обговорювання історичної і політичної ваги добутих відкись Вольфом документів, та нехай мені буде вільно поділитися з читачами одним враженнем, якого набираєтесь, читаючи листи Ізвольського до Сазонова. **Довоєнна Росія не мала вже своєї національно-державної політики. Вона була в довгого часу знаряддем французької політики.** Та чи тільки до війни? Очевидно, тесаме і протягом її, найпачеж у 1917. р. Можна пійти ще далі і сказати: **Після Николая І., чи як волите Олександра ІІ., Росія мала тільки одно дійсно-національне правління — Леніна і тов.**

Та привертаючись до питання про історичних винуватців і суд над ними, над Україцьким не слід забувати, що в історії сучасної світової катастрофи, українська руїна займає окреме, одначе дуже визначне місце. Чи подбав хто дісі про суд над тими, які своєю діяльностю або бездіяльностю довели рідну землю до сьогоднішнього стану. Пора-б подумати про се.

С. Т.

ЩАДІТЬ ПРЕМІЙОВІ КАРТКИ НА ЦІННІ ПРЕМІЇ.
ЗАЧНІТЬ КУПУВАТИ ТЕПЕР
MAGNOLIA
І
STAR MILK

Пішліть на котру небудь адресу на гривній стороні премійової картки по інструкцію премійову листу.
„Виплатиться щадіть премійові картки"

ШИФКАРТИ ПОТАНІЛИ О 25 ДОЛЯРІВ.
СТАРОКРАЄВІ СПРАВИ
ПАШПОРТИ
КАРТИ КОРАБЕЛЬНІ
ПЕРЕСИЛКА ГРОШИЙ
T. J. HRYCEY & CO. 329 S. 4TH ST., PHILADELPHIA PA

РОДИМЦІ! Заки віднесетесь до фірм, котрі іменуються Українцями тільки дятлого, що мабуть родились на Україні, або до таких, що заботано обіцюють удаїться устно або письменно до знаної Вам від літ ПРАВДИВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ НОТАРІЯЛЬНОЇ КАНЦЕЛЯРІЇ, яка находиться у власнім будинку і полагоджує вкеші згадані справи найтаньше, найскорше і під повною гварантією.

НАЙНОВІШИЙ
КАТАЛЬОГ
КНИГАРНІ „СІЧОВОГО БАЗАРУ"
ВИШЛЕМО КОЖДОМУ
ЗАДАРМО.
SICHOVY BAZAR
94 E. 7-TH ST.
NEW YORK, N.Y.

НА УКРАЇНУ

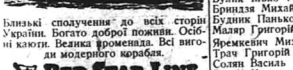

Близькі сполучення до всіх сторін України. Богато доброї пожиги. Особині кажути. Велика зроменада. Всі вигоди модерного корабля.

RED STAR LINE
Кораблі відїздяють кождого тижня:
З Нію Йорк до Плимут, Шербург і Антвер:
*Finland ..... Feb. 11
Gothland ..... Feb. 18
Kroonland ..... Feb. 25
Zeeland ..... Mar. 4
*Приєте в Галіфакс.
З Нію Йорку до Гамбургу, Данцігу і Либави:
Вся морська дорога до Польщі
Samland (3 кл. тільки!) ..... March 7

AMERICAN LINE
З Нію Йорку до Плимут, Шербург і Гамбург:
Minnekahda ..... Mar. 8
*Manchuria ..... Mar. 22
З Нію Йорку до Гамбургу:
*Haverford ..... Feb. 9
*Стає в Queenstown.

WHITE STAR LINE
З Нію Йорку до Шербоґ і Саутгемптон:
Olympic ..... Feb. 18
Majestic ..... May 20
(найбільший в світі корабель)
INTERNATIONAL MERCANTILE MARINE CO.,
власник 120 кораблів—поемности 1,300,000 тон.
1 Broadway, New York City.
або місцевих агентів.

Українки і Українці!

Ми, Товариство Української Молодіжи в Нію Йорку взяли на себе систематичне несення матеріяльної помочі нашим студентам на виграниню. Поможіть нам, дорогі Земляки, в нашім змаганню, та забезпечіть істнованне і духовий розвиток нашої української молодіжи, котра, виграна з рідної землі, студіює по чужих університетах.

Виповніть пониший формуляр і вишліть Вашу жертву сейчас на адресу касіра:

WALTER JAREMA, 115 Avenue A, New York, N. Y.

Я .....

.....

посилаю на поміч українським студентам на еміграції в Европі ..... долярів.

Юрій Андрейко, голова. Осип Бйогун, секретар.

ВЯЧЕСЛАВ БУДЗИНОВСЬКИЙ.

КРОВ ЗА КРОВ

НА ЗАПОРОЖУ.

Оповіданне з другої половини 17-сотих років.

(Продовженне).

(32)

— Ся дівка якась помилена, — думав Москаль, водячи очима за струнким станом Парані, аж доки не щезла в дверях стайні. — Не цінить шляхоцтва, батько спалив би її, як би полюбила... Москаль!... Треба приглянутися тій другій... Вже в тім лиша від сей, що шляхтянка, що на се має документи... Але що я їй скажу, коли вже сю назвав раскою рожею?... Треба вигадати щось нове.

Його увагу звернула на себе сотня війска в святочних одягах, що подалася в сетп. Війско йшло привитати полковника на межи той части степу, що належала до Батюка. Ту сотню назбирано похапцем у сусідів. І сотник прислав своїх. Москалеви сказано, що се Батюка війско.

Коли похід вертав разом з полковником, так що його з хутора вже мож було бачити, вихав на зустріч Батюк, сотник і... Москаль спізнув... Парання. Вона бійки коні без одної темної щятки. Филемонов був знатоком коней. Але таких, які були під Батюком і його донькою, бачив лиш хіба у царській стайни. Такий же величавий був кінський наряд. При візді на місток привітали гостий вистріли з мушкетів, сурми й казано. О, Москаля бігали то від Батюка до Чмелівної. То від Батюківної до Чмелівної. Порівнував.

— Подумай казали вчера, — подумав, — Полковник більший богач, а Чмелівна гарнійша, ніж весела, але горда і вдлівна Парання. Зараз видко, що Чмелівна не така пуста. Це, як сказочна не така пуста. Це, як сказочна не така пуста. Це, як сказочна не, я розумія дівчина повозкою, не верхом, як ось та постріляна. Не диво... Одна шляхтянка, друга схлопіла хачлачка. Пожалуєш, дурна дівко, що вкручувалася від мене. Покажу тобі, що проста козачка то не полковниківна, що проста хлопка то не шляхтянка. Та друга буде моя!

Филемонов був певний свого, бо йому в годові не могло поміститися, щоби якась козачка степова, хоч би не знать яка гарна і богата посміла дати гарубза царському майорови. Що Параня в такий спосіб перебила його лицянки, приписував її примховатости. Гадав, що вона лише так, як се робить неодна дівчина, дратує його химерами, щоби його ще сильніше прикувати до себе. Тепер він рішився ані подивитися більше в бік, а простягнути руку про полковниківну. Ані не думав спитати, чи сдучайно вона вже не заручена, чи він її сподбався... Для него, для царського майора вона, очивидно, покине всякого козака, хоч би не знать якого гарного, богатого й знатного. Він же царський майор, а буде й генералом.

— Се майор Николай Кирилович Филемонов — сказав Батюк до полковника, коли сей вийшов з коня і случайно знайшовся коло Филемонова. — Мій гість... Також до вас має діло.

— То полагодимо таки у вас, — відповів полковник, — щоби майор е потребував трудитися до мене. Але троха пізнійше, як відпічнемо.

Москаль крутився і вертів, щоби близше познакомитися з Мартою Чмелівною, та ніяк не годен був приступити до неї. Вона все держалася біля Парані. То в пекарни з нею була, то в її кімнатці. Аж пій обідї пощастило йому. Не жадучи, аж йому вкажуть місце при столі, вкрутився на місце коло Чмелівної. Але й тілько всього. Не мав смілости говорити до неї, бо по тім боці стола, саме проєкто сіла Параня. Пошепки якось ніяково було розмовляти з цілком новою знакомою, а скаже голєсіце, то почує Параня... Почує те саме, що він її вже сказав був. Як на злість йому його мозок не годен був видагати нічого нового. Со безплодність свого мозку приписував нікому иншому, як лиш свому новому ворогови, колишній райській рожі. Параня майже не зводила з него очий, злобно підсмічаючися.

— Дав би я тобі в морду! — подумав, — але попсував би собі з отсею.

Вже й Марта, хоч як маломовна в товаристві мущин, звертался до него то з яким питанням, то з якою замітков. Се ще більше бентежило його... він цілком збовнався. Аж коли Параня встала і відійшла від стола, щоби принести мід захований батьком для особливих гостий, він відітхнув. Рішився використати хвилину, щоби зрегабілітуватися. Чув, що сею мовчанкою в очах дівчини сильно скомпромітувався.

— Вибачте, Марто Павловно, що я нагло занімів, що не заговорив до вас, ані відповідав вам. Ви може не повірите мені, але так є, як кажу... Я бував більше в бій, а простягнути руку про полковниківну. Ані не думав спитати, чи сдучайно вона вже не заручена, чи він її сподбався... Для него, для царського майора вона, очивидно, покине всякого козака, хоч би не знать якого гарного, богатого й знатного. Він же царський майор, а буде й генералом.

— Се Параня справді гарна дуже гарна. Тут всі так кажуть. Я цілком не дивуюся, що ви, можчи проти себе таку красу, забули язика в роті... що мене запримітили біля себе аж тоді, коли та краса цезала з перед ваших очий.

— Що, ви... Марта Павловна!... Я не про Параню, а про ту райську рожу, що пахне біля мене... Я до вас пю!

— Що ви до мене про якусь Павловну?! Мене вам зле назвали. Я Чмелівна.

— Так... Але ваші тато Павло... Хиба мені зле сказали?!

— Тато Павло, ні Марта. Та-то Чміль, я Чмелівна.

— Вибачте, але я привик... У нас донька Павла — Павловна, не Чмелівна. Я, приміром, Кирилович, бо мій тато Кирило. У нас такий звичай і я привик до него так, що й тут годі мені виломитися.

— То якийсь дуже дурний звичай. Лише Москалі могли вигадати щось таке. Вибачте, але мені дуже смішно, як чую Марта Павловна. Я донька Павла, не Павлова. У нас був Павло, але він вже давно небіщик і по нім не лишилася донька, не лишилася ніяка Павловна.

— Хтож то був той Павлов?

— То був якийсь московський волжита. Заліз до нас. Тато взяли його за конюха. Але він крав наші коні і продавав Татарам. Ще до того показалося, що то був московський шпігун. Тато казали повісити його. Як би не те, то хто знає, чи була би не знайшлася колись в нашім степу яка Павловна. Тепер тут не ма такої.

— То позвольте, що буду звати вас Марта Копертинська.

— Ви звідки знаете, що мій батько так звався... ще заки пристав до Запорожців? Хто вам виявив се? І чому Копертинська лішше ніж Чмелівна?

В тій хвили вернула Параня. Сіла на своїм місци за столом проти Филемонова і усміхаючи ся глянула на пару просто себе. Москаль знов замовк. І погляд Парані паралїжував йому язик і розмова зійшла на тему, про котру ще не знав, з якого боку її брати. Не знав, як його сусідка цінить шляхоцтво.

Баччучи, що сусід знов зобванів, Марта звернулася до Парані.

— Ти, Параню, зле сіла... або зле посадила пана майора. Сидиш просто него, і він, змушений дивитися на тебе, від врядженем краси. — І тобі сказати „бовдиче" — попадає в замороку. Не можна видобути від него ні слова. Може би ти сіла так, щоби він не потребував на тебе дивитися? І щоби міг свобідно говорити з тобою, не кричати через стіл?

— Дуже радо!... Хоч я гадала, що причина инша. Але, як ти так кажеш, то заміняймо місця. Може то твоє сусідство відіймало Николаєви Кириловичеви мову... Ей, Марто, посваримося!

Параня схопилася, обійшла стіл і станула за Мартою. Та й собі встала і пішла на місце Парані.

— Я знаю, чому ви були поголовили, — звернулася Параня до Москаля. — Вас пешило се, що мусіли на мене дивитися, а хотіли мати перед собою Марту. Тепер маете! Тепер може повеселішаете. Говорити з нею можете й через стіл., він не шкодить. Я підслухувати не буду.

Все те говорила з солодкою, як найсолодшою усмішкою. Хто не знав би, що між ними було в садку, гадав би, що з щирого серця. Нічого не підозрівав би гадму, так природна була ся усмішка... Москаль не відповів нічого і вже до кінця обіду не промовив ні слова. Цілком збила його з пантелику. По обіді також не мав нагоди поговорити з новою дамою свого серця, бо Марта все держалася Парані. Батюк, полковник і сотник радили щось, на Москаля й уваги не звертаючи, так що Филемонов я емав товариства. Заздрівши Калмика, причіпився до него.

— Гадаю, — промвив — що чим скорше поїдемо туди, куди змовилися, тим ліпше для нас обох. Тут мене всі виминають.

— І я так гадаю.

— Отже мій плян такий. Цмілі вертає нині домів. І ще хочу до него поступити. Там буду два-три дни і просто від него поїдемо дальше. Куди ти поведеш.

— А чи не шкода часу? Чи не ліпше було би лише переночувати в него і зараз рано в дальшу дорогу?

— Так. Але я маю важне діло до него... урядове. Хочу довести до путнього кінця... „Хочу запевнити собі дівку" — подумав. — А сумніваюся, чи можна буде зорудувати се ще сегодня до вечера.

— Робіть, як знаєте. Я лише кажу, що шкода кождої дни, кождої години. Лише чи ви приготовані? Чи в вас є досить пороху, олова? и купили коня?

— Якого коня?

(Далі буде).

ПОВОРОТ ІНФЛЮЕНЦИ

Інфлюенца не тільки що потягає за собою великі жертви, але хто її переболіє буде, звичайно на тому зіставше знак: як ослаблення желудка, нирок, легких, серця або печінки.

СРЕДСТВА ОСТОРОЖНОСТИ.

Чистість, непереїдатися, щоби ноги не були мокрі, уста, ніс, горло полокати сольоною водою, держати тепло зовнішнє і внутрішнє.

Для внутрішнього тепла є найкращим МІД. Знаним є що мід держить тепло, то є розгріває. Пару ложечок денно так для дітий як старших оборонить перед небезпекою.

За правдивим КУРАЦІЙНИМ МЕДОМ прошу писати на адресу:

DR. ANDREW BORAK.
335 East 18th Street, New York City.
1 слоїк $1.00, 6 слоїків $5.00.

ДАРОМ ТЕРПЛЯЧИМ НА ПРОПУКЛИНУ

5000 терплячих одержить Plapao даром на пробу.

НЕ КОНЕЧНО ОБТЯЖУВАТИ СВОЄ ЖИТЕ НЕВИГІДНИМ ПОЯСОМ РУПТУРНИМ.

Таку благородну оферту зробив той винахідник со через весь світ, щоби скріпити упевнення жінок, що поборли ся остаточно з неприємного поясу цілком і то без небезпечних операцій.

Нічого не платить ся.

5000, котрі зголосять, дістануть даром цілковиту скінчену кінцю Plapao без ніяких видатків. Се зробив для того, щоби ті, котрі ще не знають Plapao, могли ся самі переконати, що вони можуть позбути ся своєї руптури без операції, без болю, без небезпеки, без ніяких видатків.

Перестаньте носити пояс.

Так, перестаньте носити пояс, бо се тяжкий тягар вашого здоров'я. Що може лише носити пояс на руптуру. Ось-ж средство, котре можете випробувати для власного вдоволення і то цілком даром.

Уважай ся в подібній ціли.

Перше! Перішов і найтовстійшою лінією Plapao-Pads а, раз приложене вольне прилягають до особливих масиї, приперають їх так силий Plapao, який має прикрасту стягати і котрий в середині ся складаєтся зі лічничим линії масиї діяла на прилягнене кругом краю, щоби тут в сей спосіб масиї і природна тканина не виходили назовні, один і сам упорядкують. Той доперва, а не скорше, можна надіяти ся успішним руптури.

Друге: Можна стати, приладнати, щоби запобігти дуганню ся новинці. Plapao-Pads складаєтся з еластичним а у середущому руптурі, котрі поже ся в стані удержать. Сили людей старих і молодих надають ся через уживанем уповажнюючим, відбираним правильно, приспішено, що Plapao-Pads лічничим їх руптуру підданого — доктора з тих руптур буде в дуже різнім стані і дуже стаді.

Засада діяють в день і в ночи.

Важною прикметою лічниці Plapao-Pads є, що тримає розмірно дуже короткий час до осягнення успіху. А то з сей причини, що діяла в безперервно через 24-годин на добу очке через день і ніч.

Нема недогідності, жадної невигоди і жадного болю. Кождої хвилі, коли сите або вправляєте, ся знимаєте средство ве-ликого вповне в ласні ноше жите і служ-ності то сили потреба тим місцим черев-ним, аби удержать внутрешности в путі черева без втупної лінійної підпори.

Plapao-Pads опрадане.

Правда, на ніж Plapao-Pads діяють, можуть бути легко зрозумілі, коли тільки ви зможете цілковито і коли перечитаєте слідуюче пояснене:

Plapao-Pad є зробленій з спільного гумового матеріяу „Е", котре має отвір посередині. Той отвір під час ліжання виходить до руптур тіла і цілковито заховує в середині. Внутрішня його сторона є лицем, подібно як цистерн, хотяй різнитися він від цистерн, що лепко бігає, або чавпне „Е" зеуває ся в місці „А" ся не подібний конець, котрий прилягає до особливих масиї і котрий разобіжно держить ся Plapao-Pad. Отвір „А" є чотирно формований, ся спосіб він виключно служить для внутрішнього вигляду в середині руптури, заповіданою висувано до внутрешностей з черева. В будові знаходить ся також і ліки майже цілковито з примесем стягаючих. З цілого, коли чуло і вигляд тої в отвору означеного буквою „С" і пливає ся через ліководні отвори в тіло, щоби скріпити масиї і створити міцну долиї конець Plapao-Pad, котрий приладнаний до відповідного місця, а бедрова пість будучи тверлою частю человіка, дає Plapao-Pad-опаданє могучу точку оперта коли ся тіло, стає то і виглядає тоді